

Protokoll nr 10 fört vid äldrenämndens sammanträde

Tidpunkt:

Tisdagen 19 november, 2019, kl. 16:00-16:31

Plats:

Stadshuset, Bråvallasalen, Plan 1

Paragrafer: §§1-16, omedelbart justerade §§8-9

Dag för justering:

2019-11-20

Erik Slottner (KD)
ordförande

Mirja Räihä (S)
vice ordförande

Närvarande:

Se sid 2 i protokollet

Ledamöter:

Erik Slottner (KD), ordförande
Mirja Räihä (S), vice ordförande
Yvonne Fernell-Ingelström (M)
Anette Hellström (M)
Georg Lagerberg (M)
Abit Dundar (L)
Nila Vikhe Patil (MP)
Claes Elmgren (S)
Lisa Gustafsson (S)
Robert Mjörnberg (V)
Kerstin Thelander (V)
Leif Söderström (SD)

Ersättare:

Christina Huss (M)
Inger Akalla (M)
Paulina Draganja (L)
Ulla Wihlman (MP)
Anna Simon-Karlsson (C), tjänstgörande
Melisa Guner (S)
Bengt-Olov Tengmark (S)
Elisabeth Persson-Grip (V)
Inger Gretzer Qvick (V)

Förhinder:

Ledamoten: Kristin Jacobsson (C)
Ersättarna: Lisbeth Crabo Ljungman (M), Truls Ljungström (M),
Felix Finnveden (S) och Björn Larsson (--)

Tjänstgörande:

Anna-Simon Karlsson (C) för Kristin Jacobsson (C)

Närvarande tjänstemän:

Tf. förvaltningschef Patric Rylander. Avdelningscheferna Raili Karlsson och Lisbeth Hagman. T.f. avdelningschef Birgitta Charlez och nämndsekreteraren Christer Bergman.

I sammanträdet deltog också strategen Lena Carling §§1-9
borgarrådssekreterarna Fredrik Bergström, Mejke Runström §§1-9
och Sarah Heidenborg

§ 1. Närvarande

Ordföranden Erik Slottner (KD) öppnar mötet. Ledamöter och ersättares närvaro noteras.

§ 2. Val av justerare

Ordföranden Erik Slottner (KD) valdes att tillsammans med vice ordföranden Mirja Räihä (S) justera protokollet.

§ 3. Anmälan av protokollsjustering ÄN 9/2019-10-22

Äldrenämndens protokoll från 2019-10-22 anmäldes.

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna

§ 4. Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Ingen övrig fråga anmäldes.

Dagordningen fastställs.

§ 5. Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Inga skrivelser anmäldes.

§ 6. Förvaltningschefens information/presentation

Strategen Lena Carling informerar kring arbetet med tryggt mottagande och moderniserings projektet av sociala system.

§ 7. Remiss av Digifysiskt vårdval – Tillgänglig primärvård baserad på behov och kontinuitet (SOU 2019:42)

Dnr 1.6-554/2019

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-10-21

Digifysiskt vårdval – Tillgänglig primärvård baserad på behov och kontinuitet (SOU 2019:42) är slutbetänkandet av utredningen ”*Styrning för en mer jämlik vård*”(S 2017:08). Analyserna i utredningarna omfattar styrsystemen inom hälso- och sjukvården som helhet, regionernas ersättningssystem, vårdvalssystemen, användandet av inhyrd personal, tillståndsprövning inom hälso- och sjukvården samt socioekonomiska skillnader i vårdkonsumtion. Utredningen har främst avgränsat sina analyser till primärvården och fokuserat på att stärka förutsättningarna för måluppfyllelse enligt hälso- och sjukvårdslagen. Utredaren menar att den kommunala primärvården anses allt viktigare, men omfattas inte av vårdvalssystemen och i samtliga län utom Stockholms län har kommunerna tagit över ansvaret för hemsjukvården från regionerna.

Äldreförvaltningen anser att det är av betydelse att reflektera över den kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar även om staden inte har ansvar för hemsjukvården. Det gäller exempelvis hanteringen av kortare utskrivningsprocesser från slutenvården, kompetensförsörjning hos legitimerad personal med tanke på att det är allt mer omfattande hälso- och sjukvårdsbehov hos de äldre patienterna på särskilda boenden.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 8. Yttrande till förvaltningsrätten, mål nr 23524-19, angående överklagat beslut.

Dnr 1.1.1-635/2019

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden beslutar att avge yttrande till förvaltningsrätten i enlighet med bilagda dokument.
2. Äldrenämnden beslutar om omedelbar justering.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-11-19

Äldrenämndens beslut om Tertialrapport 2 för äldrenämnden 2019 av den 24 september 2019 har överklagats till förvaltningsrätten i Stockholm. Enligt förvaltningen har nämndens beslut fattats i enlighet med tillämpliga författningar.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 9. Utseende av ombud för äldrenämnden

Dnr 1.1.3-656/2019

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden ger den nya förvaltningschefen Patric Rylander fullmakt att själv eller genom den han i sitt ställe sätter föra nämndens talan i alla mål och ärenden som faller inom äldrenämndens ansvarsområden med rätt att uppbära, motta och kvittera nämndens tillkommande medel och handlingar. Fullmakten gäller från och med den 1 december 2019.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-11-19

Enligt reglemente för äldrenämnden (KF 2019:18) jämförd med reglemente med allmänna bestämmelser för Stockholms stads nämnder (KF 2008:12) får nämnden få själv eller genom ombud föra stadens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 10. Uppdatering av programmet för upphandling och inköp, KS 2019/799

Dnr 1.6-478/2019

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-10-24

I samband med 2019 års budget fick kommunstyrelsen i uppdrag att uppdatera stadens program för upphandling och inköp. Enligt uppdraget ska programmet uppdateras med särskilt fokus på strategier för ökad valfrihet, mångfald och hållbarhet.

Förslaget till det uppdaterade programmet bygger i flera delar på nuvarande program, både till form och innehåll.

Förslaget utgår från kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål och uppdrag för olika verksamheter.

Förvaltningen instämmer i huvudsak i ändringarna i programmet.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de tre förslagen mot varandra och kunde konstatera att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Reservationer

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget förslag till beslut enligt följande:

1. Äldrenämnden delvis godkänner förvaltningens förslag till beslut
2. Därutöver anföra:

Förslaget till uppdatering av stadens program för upphandling och inköp gör det ytterligare tydligt att den nuvarande majoriteten saknar ambitioner för stadens upphandlingsverksamhet. Avsaknaden av målen i Agenda 2030, som bör vara en utgångspunkt i all verksamhet som staden bedriver, inklusive i stadens program för inköp, är anmärkningsvärt då staden i andra sammanhang säger sig vilja vara ledande i implementeringen av Agenda 2030.

Styrdokument såsom detta måste vara relaterade till agendan och inköpare måste få utbildning i hur upphandlingar kan bidra till att nå målen i agendan. De tre uppsatta målen majoriteten valt att fokusera programmet på är i huvudsak av ekonomisk natur. Att arbeta med Agenda 2030 i inköpsarbetet innebär bland annat att i upphandlingsarbetet utgå från social och ekologisk hållbarhet och ha insikt om hur stadens agerande påverkar världen utanför staden. Det ger vidare en god grund för jämställdhetsarbete i upphandlingen.

Att som en stor aktör på upphandlingsområdet inte vilja påverka och skapa ett mervärde för pengarna är förvånande. Genom att ställa krav på leverantörer och på de varor och tjänster som upphandlas kan upphandling bidra inte enbart till en ekonomisk och kvalitativ hållbarhet, utan även till ett socialt och demokratiskt ansvarstagande Stockholm samtidigt som välfärden utvecklas och medborgarnas behov tillgodoses. Vi vet av erfarenhet att sociala krav i upphandling bidrar till att kompetensförsörjningen underlättas i välfärdssektorn och en inkluderande arbetsmarknad där medborgarna ges bättre förutsättningar för delaktighet i samhället genom att komma ut i arbete och praktik. Därför är det oroande att se att majoriteten nu går från att ställa krav på leverantörerna i syfte att minska arbetslösheten för grupper utanför arbetsmarknaden och öppna upp för anställning och praktik, till att istället uppmana nämnder och bolag till att endast sträva efter att nå samma mål.

Sedan det nu gällande programmet för upphandling och inköp antogs i kommunfullmäktige har lagstiftaren ansett det nödvändigt att, när det är behövligt, ställa villkor om lön, semester och arbetstid. Det var något den dåvarande borgerliga oppositionen debatterade emot när det fördes in i nuvarande program med argumentet att det hämmade småföretagandet. Vi anser att stadens leverantörer inte ska kunna skaffa sig konkurrensfördelar genom bristande arbetsvillkor för sina anställda. Den idén leder bara till osund konkurrens som slår ut de schysta företagen. Därför är det oroande att den politiska majoriteten nu stryker alla skrivningar om kollektivavtalsliknande villkor. Vi ser stora risker i att inte fortsatt belysa de arbetsrättsliga villkoren i stadens upphandlingsprogram, trots nu gällande lagstiftning.

Bedömningen av om det föreligger ett behov av att ställa arbetsrättsliga villkor måste göras i den enskilda upphandlingen. För de fall det är behövligt ska den upphandlande enheten även som särskilda kontraktsvillkor ange villkor i enlighet med ILO:s åtta kärnkonventioner. Det ställer stora krav på de enheterna att göra dessa bedömningar då de inte kan förväntas ha kunskap om de arbetsvillkor som gäller för hela arbetsmarknaden. Vilka faktorer som ska påverka bedömningen av när det är behövligt att ställa särskilda arbetsrättsliga kontraktsvillkor kommer att variera med tiden vilket kräver en stor arbetsinsats av den upphandlande enheten. Denna behövlighetsbedömning kräver en god insikt i olika branscher och därför gav vi servicenämnden ett övergripande ansvar för att tillhandahålla konsultativt stöd vid användning av arbetsrättsliga villkor i upphandlingar. Detta togs dock bort av den nuvarande majoriteten.

Sammantaget när kravet tas bort ur programmet och inget stöd ges riskerar nämnder och styrelser att helt upphöra att ställa kravet eftersom lagstiftningen är förenad med ett krav på behövlighetsprövning och därmed en möjlighet att se dessa krav som icke behövliga. Omvänt om staden ville upprätthålla krav på goda arbetsvillkor hade det varit naturligt att låta det finnas kvar i programmet tillsammans med vägledning om hur detta ska tillämpas i staden. Det är också värt att notera att lagstiftningen inte är lika långtgående som den tillämpning som staden valt att hävda exempelvis i fråga om förfrågningsunderlaget i LOV-upphandlingen av hemtjänst. Där ställdes också krav på en pension i nivå med avtal vilket

garanterar att de som jobbar med våra äldre själva får en värdig ålderdom.

Vidare anser vi att programmet bör gå längre i meddelarfriheten än vad lagen kräver för att stärka förtroendet för stadens upphandlingsarbete. Även anställda, underkonsulter och underleverantörer bör kunna påtala oegentligheter. Även detta är något som enligt gällande lagstiftning ska behövlighetsbedömas i relation till proportionalitetsprincipen, de anställdas lojalitetsplikt och skyddet för företagshemligheter, men då privata aktörer i allt större utsträckning sköter verksamheter som historiskt sett har varit kommunala angelägenheter är det nödvändigt att utsträcka meddelarfriheten.

I programmet hänvisas till stadens miljöprogram och handlingsplaner som styrande och vägledande i upphandlings- och inköpsarbetet, samt att miljö- och klimataspekter framgår av bilagor. Upphandling av livsmedel pekas dock särskilt ut i programmet, vilket tenderar att göra programmet inkonsekvent och otydligt. En komplettering med tydligare miljö- och klimatkrav bör ske. Till exempel har transporter, kemikalier, energianvändning, hantering av byggavfall och schaktmassor en stor påverkan och bör stå med i programmet.

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget förslag till beslut enligt följande:

1. Äldrenämnden delvis bifalls förvaltningens förslag till beslut
2. Därutöver anföra:

Vänsterpartiets uppfattning är att offentlig upphandling och inköp ska användas för att driva samhällsutvecklingen i en ekologiskt, socialt, demokratiskt och ekonomiskt hållbar riktning. I grunden behöver staden i större utsträckning bedriva samhällsviktiga tjänster i egen och i ideell regi, för att värna välfärden för stockholmarna och stoppa skatteslöseriet som ger vinstsyftande bolag rätten att tjäna grova pengar på skolor, gruppboenden och äldreboenden. Fortfarande är kommunal regi den enda garanten för att tillgodose allmänhetens insyn, rätten till kollektivavtal och direkt rådgivning för staden att ingripa när verksamheter inte fungerar.

Det program som vi var med om att ta fram under den förra mandatperioden, som redan revideras av den nya majoriteten,

gav staden större möjligheter att ställa krav på exempelvis utbildningsnivå, bemanning och yrkesmässig förmåga att leverera det som staden beställer. Klausulen för meddelarfrihet breddades och stadens leverantörer skulle inte få konkurrensfördelar genom bristande anställningsvillkor. Krav skulle ställas på särskilda kontraktsvillkor i nivå med svenska kollektivavtal så långt det var ändamålsenligt och möjligt enligt lag, när leverantörerna inte var kollektivavtalsanslutna. För första gången i stadens historia ställdes krav på bland annat tjänstepension i upphandlingen av hemtjänsten. Programmet hade också ett uttalat syfte att bidra till miljöprogrammets ambitioner. Införandet av sociala krav och miljökrav bidrog tydligt till målet om ett Stockholm för alla.

Avsaknaden av viktiga sociala och miljörelaterade krav i det program som dåvarande alliansen införde bidrog till sämre kvalitet och underbudskonkurrens. Givetvis välkomnar vi därför att man behåller en hel del i nuvarande program och vill skärpa vissa skrivningar om miljö, klimat, djurskydd och etisk handel. Frågan är vad det betyder i praktiken, särskilt som majoriteten inte ens tar in de globala hållbarhetsmålen enligt Agenda 2030 i sitt uppdaterade program. Exempelvis anser vi att korruption i alla situationer ska motverkas och att skrivningarna om korruption både är för vaga och för svaga.

Vi ifrågasätter starkt varför vartenda ord om krav i nivå med svenska kollektivavtal tas bort ur programmet, där vi istället ser behov av högre ambitioner. Möjligheten att exempelvis arbeta för att kunna kräva försäkringar för de anställda verkar inte vara något som majoriteten vill prioritera. Vi saknar också ambitioner att utvärdera den bristande kontinuiteten som LOU-upphandlingar inom välfärden innebär eller att ens vilja skydda LSS-verksamheter från sådana upphandlingar. Tidigare text om strävan mot uppföljnings- och rapporteringsrutiner som gör det möjligt med en neutral jämförelse för utförare i valfrihetssystemen har strukits liksom att särskild hänsyn ska tas till ILO:S grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter. Sammantaget är tyvärr det reviderade programmet en politisk anpassning högerut.

**§ 11. Anmälan av ekonomisk månadsrapport för oktober 2019
för äldrenämnden**

Dnr 1.2.2-213/2019

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna

ÄrendetÄldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänstutlåtande daterat
2019-11-13Enligt anvisningar från stadsledningskontoret ska varje nämnd
ta fram en månatlig ekonomirapport med årsprognos.**Förslag till beslut**Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta
att lägga ärendet till handlingarna.

§ 12. Anmälan av beslut fattade enligt delegation oktober 2019**Äldrenämndens beslut**

Ärendet läggs till handlingarna

Ärendet

Följande beslut anmäldes:

Diarienummer	Beslut	Delegat
1.1.3-550/2019	Förvaltningschefen beslutar att nedskriva 2st fordringar: 1 st personalfordran på 5766 kronor som avser person som har gått i pension samt 1 st fordran på ideell organisation på 90 kr. ursprunglig skuld 97213 kr.	Margareta Östrand Tf. förvaltningschef
1.1.3-387/2019	Under Margareta Östrands semester från och med den 31 oktober till och med den 30 november 2019 tillförordnas biträdande förvaltningschef Patric Rylander som förvaltningschef för äldreförvaltningen.	Margareta Östrand Tf. förvaltningschef

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 13. Anmälan av protokoll av kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) från sammanträde den 12 november 2019

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna

Ärendet

Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) sammanträde från den 12 november anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 14. Anmälan av protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämndens råd för funktionshinderfrågor från 14 november 2019

Ärendet utgår

§ 15. Postlista för 1-31 oktober 2019

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna

Ärendet

Postlista för 1-31 oktober 2019 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 16. Övriga frågor

Inga övriga frågor anmäls.

Vid protokollet